

Румъния

Настоящата страница Ви предоставя информация за обикновените съдилища в Румъния.

Въведение в съдебната система на Румъния

Съдебната система на Румъния има следната структура:

Съдилища и прокуратури

Ниво 1

Съдилища от първа инстанция (176)

Прокуратури

Ниво 2

Трибунали (42)

Специализирани трибунали (3)

Трибунал за непълнолетни лица и семейноправни въпроси (1)

Прокуратури

Ниво 3

Апелативни съдилища (15)

Прокуратури

Ниво 4

Висш касационен съд

Прокуратура

Съдебната система на Румъния включва Висшия касационен съд и останалите съдилища.

Съдилища

Висш касационен съд

В качеството си на **съд от най-висша инстанция в Румъния** той е единствената съдебна институция, притежаваща властта да гарантира **еднакво тълкуване и прилагане на правото от другите съдилища. Главната процедура за постигане на това е „жалба в интерес на закона“.**

Висшият касационен съд има четири отделения, всяко от които разполага със собствена компетентност:

Отделение за граждански дела I;

Отделение за граждански дела II;

Наказателно отделение;

Отделение за административни и данъчноправни спорове.

Други отделения на върховния съд, които имат собствена компетентност, са **четирите състава с петима съдии, съвместните отделения, съставът за разглеждане на жалби в интерес на закона и съставът по изясняване на някои правни въпроси.**

Отделение за граждански дела I, Отделение за граждански дела II и Отделението за административни и данъчноправни спорове на Висшия касационен съд разглеждат жалби срещу решения, постановени от апелативните съдилища, както и други съдебни решения, предвидени в закона, и жалби срещу неокончателните съдебни решения или съдебни актове от всякакво естество, които не могат да бъдат обжалвани по друг начин и по отношение на които съдебното производство пред апелативния съд е прекратено.

Наказателното отделение на Висшия касационен съд разглежда:

на първа инстанция делата и молбите, които по закон са подсъдни на Висшия касационен съд в рамките на компетентността на му на първоинстанционен съд;

Наказателното отделение на Висшия касационен съд разглежда като първоинстанционен съд дела, свързани с престъпления като държавна измяна, престъпления, извършени от сенатори, депутати и румънски членове на Европейския парламент, от членове на правителството, от съдии от Конституционния съд, от членове на Висшия магистратски съвет, от съдии от Висшия касационен съд и от прокурори от прокуратурата към Висшия касационен съд.

обжалвания на решения по наказателни дела, постановени на първа инстанция от апелативен съд и от Военно-апелативния съд;

обжалвания на решения по наказателни дела, постановени на първа инстанция от апелативен съд, от Военно-апелативния съд и от наказателното отделение на Висшия касационен съд;

обжалвания на неокончателни съдебни решения или съдебни актове от всякакво естество, които не могат да бъдат обжалвани по друг начин и по отношение на които съдебното производство пред апелативния съд е прекратено;

жалби срещу окончателни решения по наказателни дела, предвидени в закона;

искания за преюдициално заключение за изясняване на някои правни въпроси;

спорове за компетентност, когато по-висшестоящият съд е общ за спорещите съдилища;

искания за препращане от компетентния апелативен съд към друг апелативен съд;

други, предвидени в закона дела.

Състави с петима съдии

Съгласно член 24 от Закон № 304/2004, публикуван повторно, със съответните му изменения и допълнения, съставите с петима съдии разглеждат жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, жалби срещу решения, постановени при обжалване от съставите с петима съдии след първоначалното им допускане, обжалвания на заключения, постановени на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, дисциплинарни дела в рамките на закона и други дела, които са отнесени до

тях и които попадат в тяхната компетентност съгласно закона, обжалвания на решения, с които се отхвърля сезирането на Конституционния съд и които са постановени от друг състав с петима съдии. По силата на член 51, параграф 3 от Закон № 317/2004, публикуван повторно, съставите с петима съдии разглеждат жалби срещу решения, постановени от Висшия магистратски съвет по дисциплинарни дела.

Висшият касационен съд заседава като **съвместни отделения** в следните случаи:

разглеждане на искания относно промени в съдебната практика на Висшия касационен съд;
сезиране на Конституционния съд с цел проверка на конституционността на законите преди тяхното обнародване.

Апелативен съд

В Румъния **апелативните съдилища** се оглавяват от председател, който може да е подпомаган от един или двама заместник-председатели.

Апелативният съд има специализирани отделения или състави за:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица или семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни или данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, дружества, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция или други въпроси, и

дела, свързани с морското и речното корабоплаване.

15-те апелативни съдилища имат юридическа правосубектност, като всеки съд обхваща юрисдикцията на няколко трибунала (около 3).

По гражданскоправни въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела:

като **съдилища от първа инстанция** те разглеждат жалби, свързани с административни и данъчноправни спорове, в съответствие със специалните законови разпоредби;

като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени от трибунали на първа инстанция;

като **касационни съдилища** те разглеждат обжалвания на решения, постановени от трибунали по жалба, или на решения, постановени на първа инстанция от трибунали, които съгласно закона не подлежат на обжалване, и във всички други изрично предвидени в закона случаи.

По наказателноправни въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела.

Като съдилища от първа инстанция:

престъпления, посочени в членове 394—397, 399—412 и 438—445 от Наказателния кодекс;

престъпления, свързани с националната сигурност на Румъния, посочени в специални закони;

престъпления, извършени от съдии от съдилища от първа инстанция или трибунал, прокурори от прокуратурите към тези съдилища;

престъпления, извършени от адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители или одитори от Сметната палата, както и от външни публични одитори;

престъпления, извършени от водачи на вероизповедания, организирани в съответствие със закона, и други високопоставени религиозни фигури, които имат не по-нисък сан от този на епископ или равен на него;

престъпления, извършени от помощник-магистрати от Висшия касационен съд, съдии от апелативен съд или от Военно-апелативен съд или прокурори от прокуратурите към тези съдилища;

престъпления, извършени от членовете на Сметната палата, председателя на Законодателния съвет, Омбудсмана, заместник-омбудсмана и квестори;

молби за прехвърляне към друга компетентност, както е предвидено в законодателството.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени по наказателни дела от съдилища и трибунали от първа инстанция.

Апелативните съдилища също така се произнасят по **спорове за компетентност** между трибунали или между съдилища от първа инстанция и трибунали в рамките на тяхната териториална компетентност, или между съдилищата от първа инстанция в рамките на компетентността на различни трибунали в границите на териториалната компетентност на апелативен съд.

Апелативните съдилища се произнасят и по молби за **екстрадиране** или прехвърляне в чужбина на осъдени лица.

Трибунали

42-та национални трибунала имат юридическа правосубектност и са организирани на областно равнище. Компетентността на всеки трибунал обхваща всички съдилища от първа инстанция в областта, в която се намира трибуналят.

Трибуналите имат различни специализирани отделения или състави по:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица или семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни или данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, дружества, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция или други въпроси, и

дела, свързани с морското и речното корабоплаване.

По гражданскоправни въпроси трибуналите разглеждат следните дела

Като съдилища от първа инстанция трибуналите разглеждат всички молби, които съгласно закона не са от компетентността на други съдилища.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени от съдилищата от първа инстанция.

Като **касационни съдилища** те разглеждат обжалвания на решения, постановени от съдилища на първа инстанция, които съгласно закона не подлежат на обжалване, и във всички други изрично предвидени в закона случаи.

По наказателноправни въпроси трибуналите разглеждат следните дела:

Като съдилища от първа инстанция:

престъпления против живота, телесната неприкосновеност и здравето, престъпления против личната свобода, престъпления, свързани със сериозно разрушаване на имущество, престъпления, които са довели до изключително тежки последици, трафик на мигранти, изтезания, корупция и престъпления по служба, разкриване на разузнавателна информация, която е държавна тайна, разкриване на служебна или непублична тайна разузнавателна информация, незаконно придобиване на средства, незаконно присвояване на публични средства, неспазване на режима във връзка с ядрените материали или други радиоактивни материали, неспазване на режима във връзка с взривните вещества, предаване на синдрома на придобитата имунна недостатъчност, престъпления против сигурността и целостта на информационните системи и данни, създаване на организирана престъпна група;

умишлени престъпления, които водят до смъртта на жертвата;

престъпления, по отношение на които е проведено наказателно преследване от Дирекцията за разследване на организираната престъпност и тероризма (*Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată*) или Националната дирекция за борба с корупцията, освен ако по закон са от компетентността на по-висшестоящите съдилища;

престъпления, свързани с изпиране на пари и данъчна измама съгласно член 9 от Закон № 241/2005 за предотвратяването и борбата с данъчните измами със съответните му изменения;

други престъпления, които по закон са в рамките на тяхната компетентност.

Трибуналите се произнасят по спорове за компетентност между съдилища от първа инстанция в рамките на тяхната териториална компетентност и обжалвания на съдебни решения, постановени от съдилищата на първа инстанция в предвидените от закона случаи.

Съдилища от първа инстанция

Съдилищата от първа инстанция нямат юридическа правосубектност и са учредени на равнището на националните области и в Букурещ.

По гражданскоправни въпроси съдилищата от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

молби, които по реда на Гражданския кодекс са от компетентността на Съда за настояителство/попечителство и семейни въпроси, с изключение на случаите, в които изрично се предвижда друго по закон;

молби, свързани с регистрите за гражданско състояние, в съответствие със закона;

молби, свързани с управлението на многоетажни сгради, апартаменти или пространства, изключителна собственост на различни лица, или с правоотношения, установени от асоциации на управителите на етажна собственост с други физически или юридически лица, според случая;

молби за принудително извеждане;

молби, отнасящи се до общи стени или канали, разстоянието между сгради или насаждения, правото на преминаване и всякакви други тежести или ограничения, засягащи правото на собственост, както е предвидено от закона, договорено между страните или наложено от съда;

молби, свързани с промени или означаване на границите на поземлен имот;

молби за защита на владение;

молби, свързани със задължения за извършване на действия или въздържане от действия, които не могат да бъдат измерени в парични средства, независимо от това дали тези задължения се основават на договор, с изключение на молбите, които по закон са от компетентността на други съдилища;

молби за обявяване от съда на смъртта на лице;

молби за съдебна подялба, независимо от стойността;

молби за подялба на наследство, независимо от стойността;

молби за придобиване на собственост по давност, независимо от стойността;

молби по дела за права на земевладение, с изключение на тези, които съгласно специален закон са от компетентността на други съдилища; всякакви други молби относно парични вземания в размер до 200 000 RON включително, независимо от това дали страните имат статут на търговци.

Съдилищата от първа инстанция също така разглеждат жалби срещу решения на органите на местната публична администрация с местна компетентност и на други органи с такава компетентност в предвидените от закона случаи и всички други молби, които по закон са от тяхната компетентност.

По наказателноправни въпроси съдилищата от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

По принцип всички видове престъпления, с изключение на онези, за които законът предвижда да бъдат разглеждани на първа инстанция от трибуналите, апелативните съдилища или Висшия касационен съд.

Допълнителна информация за съдилищата може да бъде намерена на

[Портала на съдилищата, поддържан от Министерство на правосъдието на Румъния.](#)

Бази данни с правна информация

Следните бази данни с правна информация са достъпни онлайн:

Висшият касационен съд публикува своята съдебна практика на собствен [уебсайт](#);

Съдилищата публикуват резюмета на решенията си на портала на съдилищата. Вж. например

[резюмета на решенията, постановени от Апелативния съд в Букурещ](#);

Базата данни с правна информация, притежавана и поддържана от [Законодателния съвет на Румъния](#), [Компетентност на съдилищата — Румъния](#).

Последна актуализация: 24/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.